

Voorzitter,

Voorafgaande aan de kadernota afgelopen juni kregen we een veelbelovende brief van het college. Daarin stond o.a. in dat:

- We samen, college en raad, vanuit een brede inhoudelijke en integrale afweging naar het gemeentelijke takenpakket zouden kijken.
- Aan de orde zou komen welke rol we als overheid de komende jaren richting samenleving zien.
- Er een benadering gezocht zou worden waarbij de negatieve effecten van het rijk op het sociale domein met een nog nader te bepalen gemeentelijke bijdrage kan worden teruggedrongen.

De tijd tussen kadernota en programmabegroting zou het college benutten om met nadere voorstellen te komen.

Wij hadden ons dan ook ingesteld dat we voor vandaag of anders vandaag de discussie over deze zaken zouden voeren. Helaas ontbreken de stukken om vandaag deze discussie te kunnen voeren.

Onze vragen aan het college zijn:

1. Waarom is de toezegging van het college, zoals gedaan bij de kadernota in juni, niet nagekomen?
2. Komen de toegezegde stukken en discussie er alsnog? En zo ja wanneer?

Voorzitter,

Het college vertelt aan de burgers dat de gemeente 18 miljoen in 2012 moet bezuinigen. Maar we bezuinigen helemaal geen 18 miljoen in 2012.

Er komt van die 18 miljoen ca. 6,7 miljoen uit de reserves en fondsen.

Er is voor circa 1,9 miljoen vrijval aan volumes.

Er is voor ca. 1,2 miljoen aan voorstellen met een technisch karakter.

Een bedrag van 9,8 miljoen heeft dus geen betrekking op lastenverzwaring of op bezuinigen door minder geld uit te geven.

Van de bezuinigingen en lastenverzwaringen van ca. 8 miljoen die overblijven vragen wij ons bij veel voorstellen af hoe realistisch deze zijn.

Voorzitter,

Voorzitter, de huidige presentatie geeft geen eerlijk en realistisch beeld naar de burgers van wat er gaande is, wat er gebeurt en het zorgt niet voor draagvlak van maatregelen die nu noodzakelijk zijn en in de toekomst noodzakelijk zijn. Als we eerlijk en verstandig zijn zeggen we dat we weer een forse greep in de reserves moeten doen en dat dit niet nog jaren kan doorgaan.

De DOP heeft bij de kadernota gevraagd om voor 36 miljoen aan bezuinigingsmaatregelen uit te werken, zodat er wat te kiezen zou zijn vandaag. Helaas was hier geen meerderheid voor in juni.

De raad heeft het college bij de kadernota wel opgedragen om voor 18 miljoen aan bezuinigingsmaatregelen uit te werken. Voor 2012 is dit echter niet gebeurd.

Het positieve hiervan is dat dit college zowel de oppositie partijen als de collegepartijen steeds minder serieus neemt. Dit zal het saamhorigheidsgevoel in de raad ongetwijfeld ten goede komen.

Voorzitter 1 vraag hierover aan het college:

1. Hoeveel voor de raad onzichtbare potjes (vrijval en voorstellen met technisch karakter) zijn er nog, want het onzichtbaar zijn hiervan tast het budgetrecht van de raad aan?

Voorzitter,

De grootste bezuinigingsmaatregelen en de grootste problemen en veranderingen zitten in programma 6 en 10. Hier willen we vandaag dan ook uitgebreider bijilstaan dan bij andere onderdelen, zonder het belang van de andere onderdelen te ontkennen of tekort te willen doen.

Programma 6 WWB en WSW

Bezuiniging van 5,4 miljoen werkdeel WWB

De noodzaak van de bezuinigen is voor iedereen duidelijk. Het nieuwe beleid is eind vorige maand vastgesteld en hier is uitgebreid over gedebatteerd.

Meerdere malen hebben wij geprobeerd te achterhalen hoe realistisch de bezuiniging van 5,4 miljoen is. Meerdere malen hebben wij gevraagd wat er dan niet meer gebeurt wat nu nog wel gebeurt, welke gevolgen dit heeft en het aantal mensen die hier de gevolgen van gaat ondervinden. Dat we hier in 4 schriftelijke pogingen geen duidelijkheid over hebben gekregen baart ons zorgen. Hopelijk wint de aanhouder, dus doen we vandaag nog maar weer eens een poging.

Er wordt ca. 1,9 miljoen bezuinigt op loon voor uitkering. (blz. 12 re integratiebeleid.)

Onze vraag aan het college is:

1. Wat gaat dit betekenen voor de mensen waar het om gaat?
2. Om hoeveel mensen gaat het?
3. En welke organisaties worden hierdoor in het bijzonder getroffen?

Er wordt ca. 1,5 miljoen bezuinigd op participatiebanen. Hier worden werkervaringsplaatsen voor ingezet. (blz. 12 re integratiebeleid.)

Onze vraag aan het college is:

1. Wat gaat dit betekenen voor de mensen waar het om gaat?
2. Om hoeveel mensen gaat het?
3. En welke organisaties worden hierdoor in het bijzonder getroffen?

Voor de duidelijkheid. Ik heb het hier dan niet over de WIW / ID banen.

Voorzitter,

Als raad horen wij de antwoorden op deze vragen minimaal te weten of we het er nu mee eens zijn of niet, zodat we straks niet plat gebeld worden door mensen over besluiten die we hebben genomen, en dat we tegen hen moeten zeggen dat we als raad ook geen idee hebben wat we besloten hebben.

Toekomstige bezuinigingen op de WSW

Voorzitter,

Iets meer dan een week geleden hoorde ik EMCO directeur Johan Mug in het radioprogramma Cassata zeggen dat hij de kortingen op het subsidiebedrag voor de WSW de komende jaren niet kan opvangen. Hij was hier klip en klaar over.

Loonsverhogingen, zelfs al was het alleen maar een kleine correctie voor inflatie, zitten er al jaren niet meer in en lijken er ook de komende jaren niet in te zitten voor mensen die werken bij de EMCO. Vroeg of laat zal er een onhoudbare situatie ontstaan als we hier niet vroegtijdig over gaan nadenken.

Voorzitter,

Ik zou het college willen vragen om de gevolgen van de kortingen op de WSW voor de komende jaren ruim voor de volgende begroting in beeld te brengen als dat mogelijk is en ook aan te geven welke mogelijkheden wij hier als gemeente bij hebben om de gevolgen op te vangen. En hierbij ook aan te geven welke onmogelijkheden er zijn. Graag verneem ik in 1e termijn het antwoord van het college op deze vraag en dit verzoek.

Programma 10 WMO

Nieuw beleid hulp bij het huishouden

Voorzitter,

Het aantal mensen met problematische schulden die in de schuldhulp of schulddienstverlening komen blijft toenemen. Voor vele mensen is het betalen van de zorgpremies en eigen risico, het betalen van andere vaste lasten een groot probleem.

Landelijk maken politieke partijen als de PvdA, SP en GroenLinks zich zorgen om de stapeling van landelijke maatregelen van het huidige kabinet die met name de kwetsbare mensen treft. Misschien dat ik hierbij nog partijen vergeet. Mijn excuses daar voor.

Ook de Chronisch zieken en Gehandicaptenraad maakt zich zorgen over de stapeling van maatregelen voor mensen met een ziekte en handicap.

Voorzitter,

En in Emmen kiezen we er met het nieuwe Wmo beleid hulp in het huishouden voor om de mensen met een inkomen van iets meer dan 110% boven het bijstandsniveau nog eens flink extra te laten bloeden. Er wordt wat met woorden getoverd om van een individuele voorziening een algemene voorliggende voorziening te maken, er wordt een sausje van eigen kracht overheen gedaan, en voila het probleem is voor dit college op een acceptabele manier opgelost. Want het college blijft benadrukken dat we de echt kwetsbaren blijven ondersteunen, dus eigenlijk deugt het voorstel volkomen.

De groep boven de 110% van de bijstandsnorm gaan er straks honderden tot duizenden euro's per jaar op achteruit. En in politiek Emmen vinden we dit de gewoonste zaak van de wereld. Er gaat geen lampje branden dat dit misschien wettelijk wel niet mag. Er gaat geen lampje branden dat dit zeker niet de bedoeling is. Er gaat geen lampje branden dat dit misschien wel erg asociaal is.

Voorzitter zoals wij de wet uitleggen mag het niet wat het college wil. Dit is inkomensbeleid en dat mag volgens de toelichting op de wet niet. Wetten kun je misschien verschillend uitleggen, maar wij vinden dat het college het wel erg bont maakt. Volgens ons is er niet voor niets in de Wmo een systematiek van eigen bijdragen waar een maximum aan is verbonden die afhankelijk is van het inkomen. Deze systematiek zorgt ook dat er geen stapeling van eigen bijdragen Wmo en AWBZ plaatsvindt, zodat ook mensen met een handicap niet bezwijken onder een stapeling van lasten . Het college denkt hier helaas anders over.

Voorzitter,

Volgens rechterlijke uitspraken is hulp bij het huishouden vanwege de aard van de voorziening altijd een individuele voorziening. Dit heb ik mij door deskundigen in het veld laten vertellen. Er met abracadabra van een individuele voorziening een algemene voorliggende voorziening van maken is dan ook onzin volgens ons.

Voorzitter,

Het college wil de inkomenseffecten van de maatregel nu nog niet duidelijk maken aan de burgers. Wij vinden dit belachelijk. Als je als college voor deze maatregelen staat heb dan minimaal het lef om ze tijdens de periode van inspraak eerlijk aan de burgers met rekenvoorbeelden uit te leggen.

Voorzitter,

Al het loon boven de 110% norm eerst opmaken aan HH1 is voor dit college voldoende rekening houden met draagkracht en is uitgaan van eigen kracht.

In het kader hiervan hebben wij de volgende vraag aan het college:

1. Hoe wil het college in dit beleid omgaan met mensen met een laag inkomen, maar met een vermogen van honderdduizend euro of meer? Komt er ook een vermogenstoets net zoals in de bijstand?

Voorzitter,

Als laatste bij dit onderwerp de volgende vraag aan de verantwoordelijk wethouder:

1. Indien straks in 2012 of 2013 blijkt dat het nieuwe beleid voor het hulp bij het huishouden wettelijk niet kan en mag, verbindt u als verantwoordelijk wethouder hier dan uw politieke lot aan door op te stappen?

Wmo - Inkomenstoets collectief vervoer

Voorzitter,

Zit je als burger met problemen net boven 150% van de bijstandsnorm, dan betaal je niet alleen de hulp in het huishouden volledig of bijna volledig, maar dan heb je volgens dit college nog zoveel besteedbare ruimte over dat je ook de volle pond moet betalen voor het taxi vervoer als je hier om gezondheidsredenen op bent aangewezen.

De lasten voor bepaalde groepen blijven zich dus maar opstapelen in Emmen.

Voorzitter,

Een indicatie voor taxi vervoer van de gemeente is vaak een voorwaarde om ook voor aangepast vervoer buiten de regio in aanmerking te komen. Ik heb het dan over Valys vervoer. Mensen worden zo door een gemeentelijke maatregel ook nog eens extra getroffen bij een landelijke voorziening waar ze gebruik van maken.

Voorzitter een vraag aan de verantwoordelijk wethouder:

1. Welke gevolgen heeft inkomenstoets voor het collectief vervoer voor het in aanmerking komen voor vervoer buiten de regio, het vervoer via Valys? Ik heb het dan over de mensen die niet meer in aanmerking komen. Worden deze mensen met deze maatregel dubbel de dupe en verliezen zij ook hun recht op vervoer via Valys?

Voorzitter, op de website van Programma VCP, een organisatie die opkomt voor mensen met een handicap en beperking, heb ik een commentaar gelezen dat een inkomenstoets niet past in de geest van de Wmo. Ik zal iedereen hier een afschrift van doen. Ook is te lezen in een uitspraak van de Centrale raad van Beroep, dat taxi vervoer niet zomaar gelijkgesteld kan worden aan een eigen auto, zoals het college nu voorstelt.

De verantwoordelijk wethouder mag graag roepen, dat je bij het nieuwe beleid niet ZOMAAR meer alles krijgt, je niet ZOMAAR meer op alles recht hebt. Maar volgens mij heeft de raad de laatste jaren nooit besloten dat mensen ZOMAAR voor Wmo voorzieningen in aanmerking komen.

Voorzitter,

In 2007 bij de invoering van de Wmo werd er gebruik gemaakt van een kadernota, waarbij bij verschillende onderwerpen keuzemogelijkheden werden aangegeven. Ik vind het jammer dat we dit pad de afgelopen jaren hebben verlaten en zou het college willen adviseren de raad weer met keuzemogelijkheden bij de discussie rondom de Wmo te betrekken. Ben ook benieuwd hoe andere partijen hier tegenaan kijken. De raad keuzemogelijkheden bieden is ook een voornemen van dit college.

Voorzitter,

Gemeenten dreigen financieel klem te komen met de Wmo en proberen met het verkennen van de grenzen van de wet de kosten te beperken. Als DOP vinden wij dat je deze weg niet zou moeten op willen.

College, als u en vele andere gemeenten vinden dat de Wmo onbetaalbaar of onuitvoerbaar wordt voor gemeenten, trek dan gezamenlijk op tegen het landelijk beleid. Het liefst in VNG verband, maar ga als overheid niet ver voorbij de grenzen van de wet, waarbij burgers straks in een Juridische molen komen.

College, de Wmo zorg is goedkoper dan de AWBZ zorg, dus zorg in VNG verband dat het kabinet goed Wmo beleid van gemeenten gaat belonen en niet afstraft door het een financiële ramp voor gemeenten te laten worden. Op dit moment is het als gemeente financieel aantrekkelijker om mensen zo snel mogelijk in een verzorgingstehuis proberen te krijgen dan om ze zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen. Volgens ons is dat een weeffout in de Wmo. Iets dat gemeenten gezamenlijk zouden moeten aan kaarten in Den Haag.

Adviesraden en overlegpartners

Wij willen hierbij alle adviesraden en overlegpartners bedanken voor de reacties die zij hebben gegeven op de bezuinigingsvoorstellen. Graag ontvangen we ook nog de reactie van het college op deze adviezen.

Kort opmerkingen

Voorzitter op een aantal zaken willen we nog even kort reageren:

- We zouden graag zien dat het college werk gaat maken van haar voornemen om met korte bondige beleidstukken te komen, waarbij als het kan ook met keuzemogelijkheden wordt gewerkt. Hopelijk leidt dit zowel tot bezuinigen als ook tot helderheid in de politieke debatten.
- Wij zitten met smart te wachten op het Gemeentelijk Verkeers en Vervoer Plan. En hopelijk komt het college hierbij ook haar toezegging na om of het parkeren voor mensen met een handicap gratis te maken of de prijs voor een Gehandicapten Parkeer kaart goedkoper te maken.
- Problemen rond de afhandeling van de post zijn nog steeds niet opgelost. Wij ontvangen hier nog regelmatig klachten over van inwoners. Wanneer kunnen we er vanuit gaan dat dit probleem tot het verleden behoort.
- Communiceer naar burgers dat de rioolheffing in 2012 wederom fors wordt verhoogd en leg ook duidelijk uit waarom dit moet.
- Zorg dat er minder ruis op de lijn komt in het overleg met de EOP's. Leg afspraken en toezeggingen direct vast.
- De gemeenten Tilburg, Waalwijk, Heusden en Loon op Zand hebben bezwaar aangetekend tegen de beschikking van het ministerie van Sociale Zaken over het budget voor de Wet Werk en Bijstand. Bestudeer of dit voor Emmen ook mogelijk en wenselijk is.
- Als we van werkgevers verwachten dat zij mensen met een arbeidshandicap in dienst nemen, geef als gemeente dan het goede voorbeeld door een norm te stellen, wij nemen als gemeente minimaal 3, 4 of 5% mensen met een arbeidshandicap in dienst.
- Ga alleen communiceren richting burgers als je echt iets te melden hebt en overvoer de burgers niet. De overheid wordt zo betrouwbaarder en ook kan er zo bezuinigd worden.

Tot slot

Voorzitter,

Ook in 2012 komt de boel financieel niet op orde en doen we een fors beroep op de reserves.

De grootste bezuiniging, die van meer dan 5 miljoen op het werkdeel WWB is volledig onduidelijk. Een andere grote bezuiniging voor de komende jaren, die van de WMO, is volgens ons wettelijk ondeugdelijk.

De toegezegde echte discussie over de nieuwe rol van de gemeente en alles wat daar bij hoort heeft nog steeds niet plaatsgevonden.

Kortom er is in Emmen de komende jaren politiek nog voldoende te doen. Nu nog een college zoeken die hier echt werk van wil maken.